

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Ludowe śpiewy religijne
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Folk religious songs
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr Kinga Strycharz-Bogacz

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Wykład	30+30	III, IV	3+3

Wymagania wstępne	Ogólna znajomość zagadnień z zakresu etnomuzykologii i hymnologii. Znajomość historii muzyki polskiej w kontekście dziejów polskiej pieśni religijnej. Dostatecznie wykształcony słuch muzyczny oraz znajomość nut, niezbędne do dokonywania transkrypcji muzycznych.

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zdobycie przez studentów wiedzy i umiejętności oraz nabycie kompetencji społecznych w zakresie ludowych śpiewów religijnych. Wieloaspektowe i interdyscyplinarne spojrzenie na ludową tradycję muzyczną, której integralny element stanowią ludowe śpiewy religijne, co pozwala studentowi lepiej zrozumieć badaną rzeczywistość, dostrzec jej związki z różnymi przejawami życia jednostki czy społeczności. Wskazanie na czynniki, które powodują utrwalanie się muzycznych tradycji, sposób ich przekazu oraz przyczyny ich transformacji i zanikania. Zapoznanie studentów ze zbiorami archiwalnymi Katedry Etnomuzykologii i Hymnologii oraz wykształcenie umiejętności opracowywania zarchiwizowanych źródeł dźwiękowych (transkrypcji muzycznych). Scharakteryzowanie ludowej tradycji muzyczno-religijnej oraz gatunków ludowych śpiewów religijnych wraz z przedstawieniem znaczenia ich funkcji. Zapoznanie studentów z wynikami badań w obszarze ludowych śpiewów religijnych (w teorii i praktyce) prowadzonymi w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student ma uporządkowaną wiedzę w zakresie ludowych śpiewów religijnych.	K_W04
W_02	Opisuje różne aspekty kultury muzycznej w zakresie ludowych śpiewów religijnych i zna sposoby jej rozpowszechniania	K_W08
W_03	Prezentuje wiedzę z zakresu ludowych śpiewów religijnych z uwzględnieniem zróżnicowania etnicznego i kulturowego	K_W13
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi dokonać oceny zjawisk z zakresu ludowych śpiewów religijnych	K_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student dysponując wiedzą z zakresu ludowych śpiewów religijnych jest gotowy do podjęcia aktywności zawodowej na współczesnym rynku pracy konkurując z innymi specjalistami.	K_K03
K_02	Uznaje znaczenie tradycji ludowych śpiewów religijnych i refleksji muzykologicznej ich dotyczącej dla kształtowania się kultury	K_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Ludowe śpiewy religijne w Polsce – geneza i rozwój historyczny. Chronologizacja gatunków polskich śpiewów religijnych. Kantyczki, śpiewniki i modlitewniki – rodzaje źródeł pisanych, ich zawartość i przeznaczenie. Rys historyczny i omówienie wybranych zbiorów śpiewów religijnych. Pojęcie żywej tradycji śpiewów religijnych i jej uwarunkowania. Etnomuzykologia i hymnologia jako dyscypliny uzupełniające się w badaniach na ludowych śpiewami religijnymi (tradycja pisana a tradycja ustna). Oskar Kolberg i jego XIX-wieczne zbiory ludowych śpiewów religijnych. Pokolbergowska dokumentacja żywej tradycji śpiewów religijnych. Badania terenowe prowadzone w ramach działalności Katedry Etnomuzykologii i Hymnologii w historycznym kontekście ogólnopolskich akcji zbierania folkloru. Zasady porządkowania i archiwizacji danych zgromadzonych w Archiwum Muzycznego Folkloru Religijnego KUL. Dotychczasowe osiągnięcia i opracowania powstałe w ramach działalności Katedry. Transkrypcje muzyczne melodii ludowych – założenia teoretyczne a ich praktyczna realizacja. Dokonywanie zapisów muzycznych wybranych gatunków ludowych śpiewów religijnych.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny z wykorzystaniem multimedialnych technik przekazu wiedzy	Zaliczenie ustne	Protokół
W_02			
W_03			
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Dyskusja	Obserwacja	Protokół
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Zaliczenie ustne	Protokół
K_02			

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularne przygotowywanie się do zajęć, aktywny w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego (np. prace cząstkowe). Formę końcowego zaliczenia (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszej karty (metody weryfikacji). Ocena końcowa jest średnią ważoną oceny uzyskanej na końcowym kolokwium i wszystkich ocen cząstkowych uzyskanych przez studenta na zajęciach na przestrzeni danego semestru.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym. Student ma bardzo szczegółową wiedzę w obrębie etnomuzykologii i hymnologii w zakresie badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, wnikliwie opisuje różne aspekty kultury muzycznej i znajduje sposoby jej szerokiego rozpowszechniania w zakresie etnomuzykologicznych badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, a także ma rzetelną wiedzę o wybranych aspektach współczesnego życia kulturalnego z uwzględnieniem różnicowania etnicznego i kulturowego naszej rodzimej tradycji. Student potrafi bezbłędnie wartościować zjawiska z zakresu kultury muzycznej w stopniu i formie zależnej od założeń etnomuzykologii i hymnologii. Student wykazuje stałą gotowość do zaangażowania w różne formy życia muzycznego w zakresie propagowania dziedzictwa ludowych śpiewów religijnych oraz w pełni uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji etnomuzykologicznej dla kształtowania się polskiej kultury religijnej. Student ma ogólne rozeznanie w zakresie badań nad ludowymi śpiewami religijnymi prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym. Student ma szczegółową wiedzę w obrębie etnomuzykologii

	i hymnologii w zakresie badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, poprawnie opisuje różne aspekty kultury muzycznej i znajduje sposoby jej szerokiego rozpowszechniania w zakresie etnomuzykologicznych badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, a także ma dobrą wiedzę o wybranych aspektach współczesnego życia kulturalnego z uwzględnieniem zróżnicowania etnicznego i kulturowego naszej rodzimej tradycji. Student potrafi właściwie wartościować zjawiska z zakresu kultury muzycznej w stopniu i formie zależnej od założeń etnomuzykologii i hymnologii. Student wykazuje gotowość do zaangażowania w różne formy życia muzycznego w zakresie propagowania dziedzictwa ludowych śpiewów religijnych oraz uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji etnomuzykologicznej dla kształtowania się polskiej kultury religijnej. Student ma ogólne rozeznanie w zakresie badań nad ludowymi śpiewami religijnymi prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena dostateczna	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym. Student w stopniu dostatecznym ma wiedzę w obrębie etnomuzykologii i hymnologii w zakresie badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, wybiórczo opisuje różne aspekty kultury muzycznej i znajduje sposoby jej szerokiego rozpowszechniania w zakresie etnomuzykologicznych badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, a także ma ograniczoną wiedzę o wybranych aspektach współczesnego życia kulturalnego z powierzchownym uwzględnieniem zróżnicowania etnicznego i kulturowego naszej rodzimej tradycji. Student pobieżnie wartościuje zjawiska z zakresu kultury muzycznej w stopniu i formie zależnej od założeń etnomuzykologii i hymnologii. Student niezbyt chętnie wykazuje gotowość do zaangażowania w różne formy życia muzycznego w zakresie propagowania dziedzictwa ludowych śpiewów religijnych oraz w dostatecznym stopniu uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji etnomuzykologicznej dla kształtowania się polskiej kultury religijnej. Student nie ma ogólnego rozeznanie w zakresie badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena niedostateczna	Niezrealizowanie założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się. Student nie ma szczegółowej wiedzy w obrębie etnomuzykologii i hymnologii w zakresie badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, błędnie opisuje różne aspekty kultury muzycznej i nie znajduje sposobów jej szerokiego rozpowszechniania w zakresie etnomuzykologicznych badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, a także nie ma wiedzy o wybranych aspektach współczesnego życia kulturalnego z uwzględnieniem zróżnicowania etnicznego i kulturowego naszej rodzimej tradycji. Student nie potrafi wartościować zjawisk z zakresu kultury muzycznej w stopniu i formie zależnej od założeń etnomuzykologii i hymnologii. Student wykazuje całkowity brak gotowości do zaangażowania w różne formy życia muzycznego w zakresie propagowania dziedzictwa ludowych śpiewów religijnych oraz ignoruje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji etnomuzykologicznej dla kształtowania się polskiej kultury religijnej. Student nie ma ogólnego rozeznanie w zakresie badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.

Podczas realizacji zajęć przewidziane jest sporządzanie przez wszystkich studentów transkrypcji muzycznych wybranych ludowych śpiewów religijnych. Semestr kończy zaliczenie na ocenę przeprowadzone w formie ustnej. Główne kryteria mające wpływ na ocenę końcową (kryteria weryfikacji stopnia realizacji założonych efektów uczenia się): znajomość genezy i dziejów polskiej pieśni religijnej (śpiewniki i tradycja ustna), znajomość stanu badań nad ludowymi śpiewami religijnymi, znajomość powiązań etnomuzykologii i hymnologii w badaniach nad żywą tradycją śpiewów religijnych, znajomość sylwetek, działań badawczych i dorobku naukowego ks. B. Bartkowskiego i A. Zoły – prekursorów etnomuzykologicznych badań nad żywą tradycją śpiewów religijnych, znajomość zbiorów fonicznych Katedry Etnomuzykologii i Hymnologii KUL, znajomość gatunków ludowych śpiewów religijnych i znaczenia ich funkcji/wielofunkcyjności, umiejętność prowadzenia wywiadu podczas etnomuzykologicznych badań terenowych, umiejętność sporządzania

transkrypcji muzycznych ludowych śpiewów religijnych według wytyczonych zasad, umiejętność propagowania dziedzictwa ludowych śpiewów religijnych jako spuścizny istotnej dla kształtowania się polskiej kultury religijnej

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30+30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	50+50

Do realizacji przez studenta zaleconych działań w ramach pracy indywidualnej zalecane są następujące pomoce naukowe, które student ma obowiązek zorganizować we własnym zakresie: zeszyt do nut / papier nutowy, notatnik lub laptop do sporządzania notatek. Uczelnia zapewnia dostęp do następujących pomocy naukowych, wydruki materiałów niezbędnych do realizacji zajęć dydaktycznych, dostęp do biblioteki, fonoteki i wybranych internetowych platform naukowych z literaturą naukową oraz nagraniami fonicznymi (www.etnofon.pl), bezpłatny dostęp do Internetu na terenie kampusu (zgodnie zobowiązującymi na Uczelni procedurami), dostęp do sprzętu audio (odtwarzacz płyt CD – w wybranych salach).

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Bartkowski B., <i>Polskie śpiewy religijne w żywej tradycji. Style i formy</i> , Kraków 1987.
<i>Polskie śpiewy religijne społeczności katolickich. Studia i materiały. T. 1</i> , red. B. Bartkowski, Lublin 1990.
Bartkowski B., <i>Problem ludowości i wariabilności polskich pieśni religijnych, żyjących w tradycji ustnej</i> , „Seminare. Poszukiwania naukowe 2”, s. 301-318.
Zoła A., <i>Melodyka ludowych śpiewów religijnych w Polsce</i> , Lublin 2003.
Zoła A., <i>Ludowe pieśni religijne w Polsce w dobie kulturowych transformacji</i> , „Studia Sandomierskie” 8:2001 s. 124-128.
Zoła A., <i>Pieśni maryjne w żywej tradycji. Typologia i charakterystyka</i> , w: <i>Muzyka Sakralna. Materiały z seminariów „Gaude Mater”</i> , red. J. Maślowska. Warszawa 1998, s. 63-72.
<i>Polska pieśń i muzyka ludowa. Źródła i materiały. T. 4. Lubelskie, cz. 1 – Pieśni i obrzędy doroczne, cz. 2 – Pieśni i obrzędy rodzinne</i> , red. J. Bartmiński, Lublin 2011.
<i>Polska pieśń i muzyka ludowa. Źródła i materiały. T. 5. Podlasie, cz. 1 – Pieśni i obrzędy doroczne, cz. 2 – Pieśni i obrzędy rodzinne</i> , red. L. Bielawski, Warszawa 2016.
<i>Kolędowanie na Lubelszczyźnie</i> , red. J. Bartmiński, C. Hernas, Wrocław 1986.
<i>Kolędowanie na Rzeszowszczyźnie</i> , red. K. Smyk, J. Dragan, Kolbuszowa 2019.
Strycharz-Bogacz K., Zoła A., <i>Ludowa tradycja muzyczno-religijna w Polsce jako czynnik kulturotwórczy</i> , w: <i>Potrzeba religii. Dynamika praktyk religijnych i rytualnych</i> , red. Z. Kupisiński SVD, Lublin 2015, s. 387-405.
Strycharz-Bogacz K., Zoła A., <i>Ludowe pieśni religijne w polskich zwyczajach rodzinnych</i> , w: <i>A. Plucińska, Polskie zwyczaje rodzinne</i> , Łódź 2014, s. 248-257.
Strycharz-Bogacz K., <i>Ksiądz Prof. Bolesław Bartkowski i Prof. Antoni Zoła jako prekursorzy badań etnomuzykologicznych nad żywą tradycją śpiewów religijnych w Polsce</i> , w: <i>Tradycje ludowe w kulturze muzycznej: zachowanie dziedzictwa – inspiracje – przeobrażenia</i> , red. T. Rokosz, K. Strycharz-Bogacz, B. Bodzioch, Lublin 2019, s. 19-31.
Strycharz-Bogacz K., <i>Zbiory foniczne Archiwum Muzycznego Folkloru Religijnego KUL – żywa tradycja jako zachowane dziedzictwo kulturowe oraz perspektywy badawcze</i> , w: <i>Polska muzyka tradycyjna – dziedzictwo fonograficzne. Tom 2. Studia pod redakcją Jacka Jackowskiego</i> , Warszawa 2019, s. 108- 126.
Strycharz-Bogacz K., <i>Polskie kolędy i pastorałki w źródłach pisanych i ludowej tradycji muzycznej</i> , Radom 2020.
Literatura uzupełniająca
Kusto A., <i>Pieśni maryjne z Lubelszczyzny. Muzyczna antologia pieśni „za Obrazem”</i> , Lublin 2015.
<i>Tradycje ludowe w kulturze muzycznej. Zachowanie dziedzictwa – inspiracje – przeobrażenia</i> , red. T. Rokosz, K. Strycharz-Bogacz, B. Bodzioch, Lublin 2019.